

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
На тему «ОБЛІК І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ В
НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ»

Виконав студент 4 курсу, групи ОПз-61с
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Вороніна Ангеліна Олександрівна
Керівник: к.е.н., ст. викладач
Мірошниченко О.В.

Суми – 2020 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

«Облік і аудит грошових коштів»

Студентки IV курсу

Кваліфікаційна робота бакалавра містить – 56 сторінок, 5 таблиць, 2 рисунки, список літератури з 35 найменувань, 5 додатків.

Актуальність теми дослідження визначається тим, що однією з умов ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах розвитку економіки є забезпечення його основними засобами, оскільки саме завдяки їм починає функціонувати промислове підприємство, а в подальшому розширювати свою фінансово-господарську діяльність.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра полягає у дослідженні стану обліку і аудиту грошових коштів на підприємстві ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» та у розробці пропозицій стосовно їх подальшого удосконалення.

Об'єктом для дослідження було обране підприємство ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

Предметом дослідження виступає система обліку і аудиту грошових коштів ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

При виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра були використані такі методи: спостереження, порівняння, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення тощо.

У відповідності до поставленої мети, визначилися наступні завдання:

- дослідити економічну сутність, функції та класифікацію грошових коштів підприємств;
- провести аналіз методичних аспектів щодо організації аудиту грошових коштів підприємства;
- охарактеризувати загальний організаційно-економічний стан підприємства;
- дослідити як саме організовується первинний, синтетичний та аналітичний облік грошових коштів ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

- вивчити методику аудиту за операціями з грошовими коштами у ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»
- розробити удосконалення організації обліку на підприємстві;
- висунути напрями вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами;
- навести шляхи вдосконалення аудиту грошових коштів.

Ключові слова: грошові кошти, банк, аудит грошових коштів, облік, банківські рахунки.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 48 сторінці, зокрема список використаних джерел із 35 найменувань, розміщений на 5 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 2 рисунків, а також 4 додатків, розміщених на 6 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2020 рік

Рік захисту роботи – 2020 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ.....	10
1.1 Сутність грошових коштів підприємства.....	10
1.2 Функції та класифікація грошових коштів.....	12
1.3 Методичні аспекти щодо організації аудиту грошових коштів підприємства.....	14
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ ТОВ «АЛІАНС МЕДІА ЛТД»	19
2.1 Загальна організаційно – економічна характеристика підприємства.....	23
2.2 Організація первинного, синтетичного та аналітичного обліку грошових коштів ТОВ «Аліанс Медіа ЛТД».....	25
2.3 Методика аудиту за операціями з грошовими коштами у ТОВ «Аліанс Медіа ЛТД».....	23
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ВАЛЮТІ ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД».....	33
3.1 Напрями вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами...	33
3.2 Шляхи вдосконалення аудиту грошових коштів.....	36
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	44
ДОДАТКИ.....	48

ВСТУП

Грошові кошти вважаються найбільш ліквідною категорією активів, яка здатна забезпечити підприємству найвищі ступені ліквідності, а отже, й свободу вибору. Як початок, так і кінець комерційно-виробничого циклу являють собою саме грошові кошти. Функціонування підприємств, яке направляється на одержання прибутку, перед грошовими коштами ставить вимогу, щоб вони перетворювалися на різноманітні активи, що у подальшому перетворюються на дебіторську заборгованість. Результат діяльності організації буде вважатися остаточною і досягнутим у випадку, коли процеси інкасування приносять потік грошових коштів на рахунки підприємства, на базі якого міг би розпочатися новий цикл, що у майбутньому буде приносити прибуток.

На сьогоднішній день стан розвитку української економіки можна охарактеризувати наступними негативними рисами такими, як кризою неплатежів, великим розміром заборгованості юридичних осіб перед державою, своїми партнерами, працівниками. Причина цього полягає у недостатньому володінні організаціями методиками управління власними грошовими потоками. Подібний стан виник не випадково, на нього здійснили вплив як суб'єктивні, так й об'єктивні чинники. Таким чином, питання ведення обліку, аудиту та аналізу грошових коштів у сучасних умовах є дуже актуальним.

Теоретичні положення та діюча практика організації аудиту та обліку грошових коштів у своїх наукових працях досліджували наступні видатні вчені: Білуха М.Т., Бланк І.О., Бутко А.Д., Бутинець Ф.Ф., Митрофанова Г.В., Мних Є.В., Нападовська Л.В., Голов С.В., Осадчий Ю.І., Палій В.Ф., Пушкар М.С., Саблук П.Т., Савчук В.К., Сопка В.В., Фостера Дж., Чумаченко М.Г., Шевчук В.О., Шеремет А.Д. та інші.

Незважаючи на визначні здобутки в дослідженнях цих учених, проблема практичного впровадження та удосконалення аудиту грошових коштів для підприємств розкрита недостатньо. Таким чином, виникає гостра необхідність

подальшого їх вивчення відповідно до нових соціально-економічних відносин, що відбуваються в Україні. Важливість викладених проблем, необхідність їх глибокого теоретичного дослідження і практичного обґрунтування для підприємств визначили вибір теми наукової роботи, мету, структуру та напрямки, обумовили її актуальність.

Мета дипломної роботи полягає у дослідженні стану обліку і аудиту грошових коштів на підприємстві ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» та у розробці пропозицій стосовно їх подальшого удосконалення.

У відповідності до поставленої мети, визначилися наступні завдання:

- дослідити економічну сутність, функції та класифікацію грошових коштів підприємств;
- провести аналіз методичних аспектів щодо організації аудиту грошових коштів підприємства;
- охарактеризувати загальний організаційно-економічний стан підприємства;
- дослідити як саме організовується первинний, синтетичний та аналітичний облік грошових коштів ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»
- вивчити методику аудиту за операціями з грошовими коштами у ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»
- розробити удосконалення організації обліку на підприємстві;
- висунути напрями вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами;
- навести шляхи вдосконалення аудиту грошових коштів.

Об'єктом для дослідження було обране підприємство ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД».

Предметом дослідження виступає система обліку і аудиту грошових коштів ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

Інформаційною базою дослідження є Закони України, Постанови Національного банку України, накази Міністерства фінансів України та інші нормативні документи що стосуються питання ведення аудиту і обліку грошових

коштів, різноманітні періодичні видання, які стосуються даної тематики, фінансові звіти ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

1.1. Сутність грошових коштів підприємства

Наявність грошей у підприємства визначає можливість його виживання та подальшого розвитку, оскільки за їх допомогою відбувається акумуляція факторів виробництва та забезпечується обіг оборотного та основного капіталів. З коштами пов'язані найрізноманітніші господарські операції такі, як: оплата за придбання сировини, основних засобів, матеріалів, реалізацію товарів, робіт, продукції, виплата заробітної плати, сплата податків, надання матеріальної допомоги тощо. Саме це робить грошові потоки одним з найважливіших об'єктів бухгалтерського обліку, що підтверджує актуальність дослідження.

Аналіз економічної природи грошових коштів, їхнього розвитку і функцій дає змогу визначити, що грошові кошти – це історично змінний винахід людства та важливий чинник ринкового середовища, без якого неможливо уявити сучасне суспільство. Так, на думку І. С. Несходовського, грошові кошти – це абстрактний вимірник економічних процесів, об'єктів, явищ, який згодні суб'єкти приймати як платіжний засіб [53, с. 286]. Під грошовими коштами часто розуміється все те, що зазвичай можна прийняти в обмін на послуги та товари; різноманітні продукти угоди між людьми; товари особливого роду, які виконують роль всезагального еквівалента; все те, що застосовується у якості грошей [57, с. 79].

Бухгалтерська сутність грошей передбачає їх розгляд з позиції нормативних актів, якими регулюється бухгалтерський облік (табл. 1.1). Зазначимо, що у нормативних документах поняття «грошові кошти», розглядається через їх складові: готівку, депозити до запитання та кошти на банківських рахунках.

Втім, подібне формулювання потребує уточнення, оскільки означення поняття «грошові кошти», які наводяться у нормативних документах

формується так, що тільки перераховують складові частини даного поняття, визначаючи що до складу грошових коштів варто віднести готівку, депозити до запитання та кошти на банківських рахунках.

Таблиця 1.1 – Тлумачення поняття «кошти» у нормативних актах

Джерело	Тлумачення
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	готівка, депозити до запитання та кошти на банківських рахунках
НП(С)БО у державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	готівка, депозити до запитання, кошти на банківських рахунках, на рахунках органів Державного казначейства України
МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	готівка в касі і депозити до запитання
Інструкція «Про проведення контрольних заходів фінансово-господарської діяльності підгалузей, об'єднань, підприємств, установ та організацій системи» [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	виступають і в готівковій, і в безготівковій формах (перебувають на рахунку у банку, а їх обіг регулює зобов'язальне право), бувають як національною, так й іноземною валютою

Розглянемо в економічній літературі підходи до визначення поняття «грошові кошти», які надаються різними авторами (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Погляди різних авторів на зміст поняття «грошові кошти»

Автор / джерело	Визначення
Бутинець Ф.Ф. [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 203]	сума готівки в касі організації, вільні грошові кошти, які зберігають на банківських поточних і валютних рахунках.
Дубенко Н.В. [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 63]	виступає як вираження оборотних коштів на етапах реалізації і постачання та вираження капіталу юридичної особи, який спрямовується на те, щоб забезпечити його повноцінне функціонування.
Бакаєв А. С. [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 127]	найважливіший вид активів підприємства, який являє собою кошти як в місцевій, так й іноземній валютах, різноманітні цінні папери, які легко реалізувати, грошові та платіжні документи.
Пушкар М. С. [Ошибка! Источник ссылки не найден., с 78]	є грошовими знаками у національній та іноземній валюті, що виступають платіжними засобами

Ткаченко Н. М. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с 92]	Потрібні кошти, щоб забезпечувати господарську діяльність підприємства, які зберігають на банківських рахунках або в касі
Савицька Г. В. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с. 148]	це кошти, що зберігаються на банківських рахунках або у касі, але при цьому не приносять доходу, та якими потрібно володіти на безпечному мінімумі
Єфименко В.І., Лук'яненко Л.І. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с. 33]	готівка, яку зберігають в організації, гроші на банківських рахунках; перекази від клієнтів, грошові чеки та векселі банку

Продовження таблиці 1.2

Кондраков Н.П. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с. 99].	касові кошти у вигляді грошових документів та готівки, на банківських рахунках, у вигляді виставлених акредитивів та особистих відкритих рахунків, на чекових книжках тощо
Кошельок Г. В. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с. 32].	оборотні кошти, що використовуються на те, щоб оплатити виробничі запаси та працю найманих робітників
Чеховський Д. Б. [Ошибка! Источник ссылки не найден. , с. 97].	доходи та надходження, які акумулюються через грошову форму на банківських рахунках підприємств і застосовуються для того, аби забезпечити господарську діяльність

Розглядаючи визначення грошей підприємства науковцями, слід зазначити, що більшість авторів трактують гроші як найліквідніші активи підприємства, проте вважаємо, що подібне визначення не може в повній мірі відобразити сутність досліджуваного поняття. Інші науковці грошовими коштами вважають кошти, що мають короткочасне функціонування.

До еквівалентів грошей відносять банкноти; монети, котрі перебувають в обігу та виступають на території певної держави засобом платежу; державні

казначейські білети; платіжні документи в міжнародних розрахункових одиницях та грошовій оцінці іноземної держави; кошти в грошових одиницях.

1.2 Функції та класифікація грошових коштів

Враховуючи вимоги сьогодення у грошовому обороті переважає безготівковий обіг, що зумовлюється переважно вигідністю подібних розрахунків для суб'єктів господарювання. Ряд вчених сутність безготівкових коштів зводять до розрахунків у сфері безготівкового обігу. Так, Й. С.Завадський трактує «кошти на банківських рахунках» як частину системи грошових розрахунків, що можуть бути проведеними без залучення готівки, тобто за допомогою перерахунку банком відповідної суми із рахунків платника на рахунки отримувача або заліком взаємної вимоги громадських організацій та підприємств [Ошибка! Источник ссылки не найден., с. 387].

Новосьолова Л.А. зазначає, що «необхідна умова проведення безготівкових розрахунків полягає у наявності у платників та отримувачів коштів банківських рахунків» [Ошибка! Источник ссылки не найден., с.45].

Для зберігання коштів і проведення безготівкових розрахунків підприємства відкривають в банківських установах власні рахунки. Для безготівкових розрахунків притаманне законодавче регулювання Національного банку України [Ошибка! Источник ссылки не найден.]. Різноманіття банківських рахунків демонструє рис. 1.2.

Грошові кошти формуються в результаті розквіту товаро виробництва та товарообігу.

Зміст грошових коштів полягає в їх функціях:

- міра вартості;
- засіб накопичення;
- засіб обміну;
- засіб платежу;

- світові гроші.

В функції міри вартості грошові кошти висловлюють соціально необхідні затрати праці, втілені в товар.

В функції засобу накопичення грошові кошти виявляються як об'єкт підтримки вартості та збільшення заощаджень.

В функції засобів обміну грошові кошти виявляються посередниками між споживачем та торговцем, постійно передаються с рук споживача в руки торговця.

В функції засобу платежу не буває зустрічного руху виробів та грошових коштів, а має місце розрив у часі між отриманням економічних благ і рухом грошових коштів на вигоду торговця.

В функції світових грошей в першу чергу виступає золото, а в теперішніх умовах – ключові валюти світового господарства (євро, долар та інші).

Отже, грошові кошти є найліквіднішими активами підприємства, які формуються із коштів на рахунках (на поточному і частина коштів по інших рахунках, наприклад, відкриті рахунки, щоб розраховуватися чеками); з готівки в касі; електронних грошей, що емітуються у відкритій системі, яка циркулює; депозитів до запитання та коштів у дорозі.

1.3 Методичні аспекти щодо організації аудиту грошових коштів підприємства

Аудит грошей – достатньо трудомістка процедура, що вимагає від аудитора значної уваги, знань всіх нормативно-правових баз, якими регулюється проведення операцій з грошима, а також впевненість у тому, щоб мінімізувати ризик як з боку клієнта, так й з боку аудитора. Методики проведення аудиту грошових коштів на поточних рахунках майже не має відмінностей від аудиту будь-яких ділянок функціонування підприємства.

Найбільш важливими є вивчення і оцінка систем внутрішнього контролю, так як саме від неї залежить довіра аудиторів до підприємств-замовників та можливість покластися на свідчення, які дає персонал.

Роздобувши інформацію, аудитор починає виконувати основний етап перевірки: планування подальшої роботи і складання програми аудиторських перевірок. Розпочавши дослідження операцій із коштами, аудитору доцільним буде одержати якомога більш повнішу інформацію щодо внутрішнього контролю на поданій обліковій ділянці. Основні програмні положення – перелік процедур, під час яких аудитором перевіряється правильність, повнота відображення переміщення грошових коштів на поточних рахунках. Отримані дані аудитором фіксуються у робочих документах, а власні думки додаються до аудиторського висновку.

Під час проведення аудиту готівки на поточному рахунку в банках, велика роль відводиться кількості рахунків, що були відкриті підприємством, та валюті, в якій відкриті. У випадку, якщо відкрито велику кількість рахунків, деякі із них в іноземній валюті, а деякі – в національній, то аудитор потребує більшої кількості часу, щоб провести дану перевірку. Крім того, важливий фактор у подібному випадку – це період часу, який відводиться аудитору на здійснення аудиторської перевірки. Аудитором приділяється досить велика увага до вивчення обґрунтованості списування грошей із рахунків юридичних осіб у банках на дебет рахунків збитків або витрат, що виступає досить важливою складовою частиною безпосередньо фінансової діяльності організації. У випадку, якщо виявлено порушення, то розшукується винна особа, а якщо вона не виявлена, то це списується на збитки самого підприємства.

Для керівника підприємства здійснення аудиту коштів – це досить важливий елемент фінансової діяльності юридичної особи. Так як, дана процедура надає можливість проводити додатковий контроль над організацією грошового обліку, їхнім рухом та застосуванням у процесі господарсько-виробничої діяльності підприємства. Це, в свою чергу, сприяє досягненню більш стійкого зростання всіх фінансових показників і надає ґрунтовнішу інформацію щодо цільового застосування грошових ресурсів.

Кожному керівнику важливий розвиток власного підприємства та

відповідальність своїх працівників. Головна мета – додержання всіх правил та вимог у веденні обліку грошових засобів.

Таким чином, на сучасному етапі цей вид послуг виступає найбільш достовірною та правдивою перевіркою господарсько-фінансової діяльності серед господарюючих суб'єктів. Висновки та думки аудиторів здатні своєчасно попереджувати підприємство щодо неправильності у веденні бухгалтерського обліку та у складанні фінансових звітностей, і своєчасно застерігати від штрафних санкцій, небажаних наслідків та від нерациональної витрати грошей. Отже, аудит коштів – досить актуальна тема сучасної економіки.

Метою аудиту грошових засобів є установлення достовірності даних про їхню наявність та рух, повноту та своєчасність відображення інформації у облікових реєстрах та зведених документах, правильність ведення обліку грошових засобів та розрахунків у відповідності до затвердженої облікової політики, достовірність відображення залишків у фінансовій звітності суб'єкта господарювання.

Основними завданнями аудиту коштів є наступні:

- перевірити дотримання Положення ведення касових операцій у національній валюті в Україні;
- перевірити наявність у підприємства грошей та виявити недостачу або надлишки;
- перевірити законність витрати грошових засобів;
- перевірити стан збереження цінних паперів та грошей у касі та правильність організації проведення касового господарства;
- перевірити своєчасність та повноту оприбуткування грошових засобів;
- перевірити достовірність обліку та ефективність внутрішнього господарського контролю грошових засобів;
- оцінити стан аналітичного та синтетичного обліку коштів, якість відображення у звітності, бухгалтерському обліку, облікових реєстрах господарських операцій.

Предмет аудиту грошей – це господарські операції та процеси, що

пов'язані із рухом грошових засобів та інших активів, відносини, які при цьому виникають на підприємстві та далеко за його межами.

Під час суцільної перевірки складається перелік порушень, що були виявлені. Його можна формувати у довільній формі, хоча доцільним було б розробити єдині форми для усіх розділів перевірки.

Під час вибіркової перевірки треба заповнити відповідний тест, який є доданим до аудиторської програми.

У залежності від оцінки систем внутрішнього контролю, що встановлена за допомогою тестування та вивчення актів перевірки проведення готівкових операцій, аудитором встановлюється кількість та види аудиторських процедур для контролю.

Так, як юридичні особи можуть володіти грошима у двох різних формах – готівковій та безготівковій, доцільним буде проведення аудиту коштів на поточних банківських рахунках та касових операцій [3].

Аудит грошей на поточному банківському рахунку відбувається в наступній послідовності:

1. Перевіряється наявність виписок із кожного рахунку в банку та перехідних залишків.
2. Перевіряється якість та достовірність банківських виписок, наявність до них додатків.
3. Звіряються обороти та залишки, відображені у банківських виписках, із внесенням записів до облікових реєстрів.
4. Документально перевіряються записи за банківськими рахунками.

Банками частково беруться контролюючі функції над безготівковими засобами юридичних осіб, тому аудитор має більше уваги приділяти саме питанню готівки, яка є у наявності підприємства.

Аудит над касовими операціями підприємства рекомендовано проводити у декілька етапів. На початку аудитор має приділяти увагу загальним питанням, що стосуються організації діяльності каси на установі:

- інтенсивності касових операцій;

- основним напрямкам касових видатків та надходжень;
- кваліфікації та практичному досвіду працівників, що здатні забезпечити діяльність каси на підприємстві;
- наявності договорів із касирами щодо повної матеріальної відповідальності;
- забезпеченості електронною обчислювальною технікою обліку касових операцій;
- обладнанню приміщень каси на підприємстві.

Першим етапом аудиту касових операцій є проведення раптових ревізій каси із поаркушним повним перерахунком усієї кількості грошей та інших цінностей, які перебувають у касі підприємства (зобов'язань, векселів). Під час цього зручним буде складання відомості інвентаризації каси та обов'язкова фіксація результатів раптової касової ревізії у робочих документах. У подальшому аудитор має вивчати питання наскільки своєчасно проводиться інвентаризації каси, чи існують випадки раптової інвентаризації каси керівництвом організації.

Другий етап – перевірка наскільки правильно заповнюються касові документи та організовується порядок проведення касових операцій. У першу чергу перевіряється наскільки правильно заповнюються прибуткові та видаткові касові ордери. Неприпустимими є будь-які закреслення, виправлення тощо. Видаткові та прибуткові касові ордери мають бути оформлені належним чином. Документ на видачу грошей підписується керівником та головним бухгалтером організації чи уповноваженими ними особами.

Третім етапом передбачається перевірка наскільки повно оприбутковується готівка у касі підприємства. Потрібно визначити, наскільки повно і своєчасно організація оприбутковує готівку, що надійшла із різних джерел:

- від реалізації продукції (послуг, робот);
- отримання грошей із розрахункового рахунку;
- від невикористаних підзвітних сум;
- від депонованої заробітної плати тощо.

Детальне вивчення означених питань дає змогу аудитору сформулювати думку щодо стану на підприємстві касових операцій, визначитися із вузькими місцями в організації їхнього обліку та можливими напрямками помилок і порушень.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ І АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ У ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства

У ролі базового підприємства, на матеріалах якого писалася дипломна робота було обрано ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД». У відповідності зі статутом ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» було створене 01.08.2014 року та діє згідно з Господарським Кодексом України та іншими законодавчими актами України.

Мета створення підприємства полягала у задоволенні попиту населення товарами широкого вжитку, отриманні доходів через організацію роздрібної та оптової торгівлі.

Основні цілі та завдання підприємства полягають у наступному:

- виробництві продуктів борошномельно-круп'яної промисловості;
- оптовій торгівлі необробленим тютюном, зерном, насінням та тваринними кормами;
- неспеціалізованій оптовій торгівлі;
- інших видах діяльності.

Управління даним підприємством здійснюється директором. Організаційно-управлінську структуру підприємства ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» демонструє рис. 2.1.

Динамічні зміни серед показників фінансово-господарського функціонування ТОВ «Аліянс Медіа ЛТД» за 2016-2019 роки наведені у табл. 2.1. Для їх розрахунку застосовувалися показники із фінансової звітності.

У 2019 році оборотні активи у порівнянні з показниками 2018 року демонструють збільшення 360,0 тис. грн., що складає 3,2%, у порівнянні з 2017 роком відбувається ріст на 21,0 тис. грн., або 0,2% відповідно.

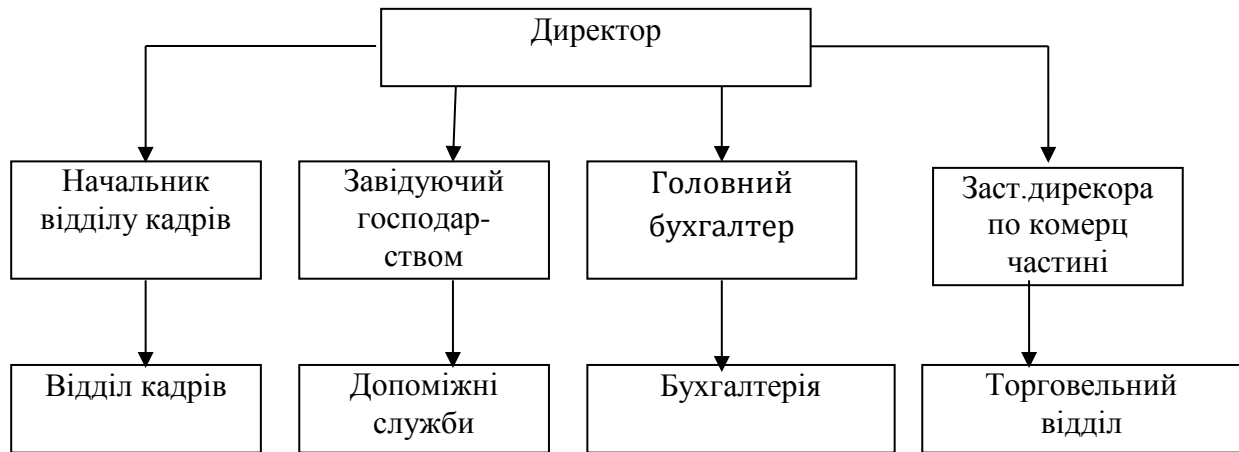

Рисунок 2.1. Організаційно-управлінська структура ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

Аналіз динаміки оборотних активів дозволяє робити висновки, що у 2019 році у порівнянні з 2018 роком їхня вартість збільшується на 290,0 тис. грн. або на 13,9%. Це відбувається перш за все за рахунок помітного збільшення грошових засобів та із-за зростання собівартості запасів. Якщо порівнювати із 2017 роком, то також спостерігаємо збільшення оборотних активів. У порівнянні з 2017 роком – 387,0 тис. грн., або на 20%.

Таблиця 2.1 – Динаміка показників економічного потенціалу ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+ / -) від			
				2017 року		2018 року	
				абс.	відн.	абс.	відн.
Ресурси:							
необоротні активи	11684	11345	11705	21,0	0,2	360,0	3,2
оборотні активи:	1995	2092	2382	387,0	19,4	290,0	13,9
в т.ч. запаси	1842	1953	2131	289,0	15,7	178,0	9,1
грошові кошти	45	36	135	90,0	200,0	99,0	275,0
дебіторська заборгованість	113	81	98	-15,0	-13,3	17,0	21,0
Витрати майбутніх періодів	6	49	73	67,0	1116,7	24,0	49,0
Власний капітал	10978	10156	10268	-710,0	-6,5	112,0	1,1
Довгострокові зобов'язання	2197	2197	2197	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання	507	1131	1695	1188,0	234,3	564,0	49,9

У 2017 році власний капітал має позитивне значення, отже, на підприємстві стабільне становище, проте у 2018 та 2019 роках ситуація трошки погіршилась із-за зменшення вартості власного капіталу. У 2019 році у порівнянні

з 2018 власний капітал зростає на 112,0 тис. грн., що складає 1,1%, а у порівнянні з 2017 роком відбувається зменшення на 710,0 тис. грн.

Що стосується довгострокових зобов'язань ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД», то вони впродовж останніх трьох років знаходяться постійно на рівні 2197,0 тис. грн. При цьому спостерігається постійне зростання у поточних зобов'язаннях підприємства.

У 2019 році у порівнянні із 2018 їхня вартість збільшується на 564,0 тис. грн., або на 49,9%. Якщо здійснити порівняння позичкового капіталу 2019 та 2017 років, то побачимо зростання на 1188,0 тис. грн, що складає 234,3%.

Здійснення аналізу основних ресурсних показників дозволяє сформулювати висновок, що ресурси підприємства у 2017 році не змінювались та перебували у досить позитивному становищі, оскільки власний капітал перебував на достатньому рівні та мав значну перевагу над довгостроковими та поточними зобов'язаннями. У 2018 році спостерігалось скорочення власного капіталу із одночасним збільшенням поточних зобов'язань. Зростання власного капіталу відбулось у 2019 році, крім того спостерігалось значне підвищення серед поточних зобов'язань. Підприємство, у наслідок цього збільшило власні ресурси, що говорить про фінансову незалежність та стабільний стан.

Щоб з'ясувати фінансовий стан ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» здійснимо аналіз показників фінансових результатів. Розглядаючи динаміку фінансових результатів (табл. 2.2) бачимо, що впродовж усіх трьох років, які аналізуються, товариство отримує прибутки. Однакові тенденції розвитку мають наступні показники: дохід від реалізації товарів та послуг, чистий дохід від реалізації товарів та послуг та собівартість продукції, що реалізується. У 2017-2018 роках спостерігається незначне збільшення, а починаючи із 2018 року відбувається уже більш значніше збільшення і доходів, і собівартості. Цей процес триває до кінця 2019 року, коли ці показники досягають максимального результату. Так як, собівартість завжди менша від чистих доходів від реалізації продукції, то підприємство впродовж останніх трьох років одержує значний валовий прибуток, який у 2019 році склав 3851,0 тис. грн., що на 1091,0 тис. грн. (або на

39,5%) більше за дані 2018 року, на 93,0 тис. грн. (або на 290,6 %) більше у порівнянні з 2017 роком.

У 2019 році у порівнянні з 2017 спостерігається збільшення на 1322,0 тис. грн. (або на 52,3%) валового прибутку. Якщо порівняємо валовий прибуток 2019 та 2018 років, то побачимо його значне підвищення на 1091,0 тис. грн., що становить 39,5%.

Таблиця 2.2 - Динаміка показників фінансових результатів ТОВ «Аліанс Медіа ЛТД»

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+ / -) від			
				2017 року		2018 року	
				абс.	відн.	абс.	відн.
Дохід від реалізації товарів	17679	18921	23551	5872,0	33,2	4630,0	24,5
Чистий дохід від реалізації товарів	14602	15764	19606	5004,0	34,3	3842,0	24,4
Собівартість реалізованої продукції	12073	13004	15755	3682,0	30,5	2751,0	21,2
Валовий прибуток (збиток)	2529	2760	3851	1322,0	52,3	1091,0	39,5
Адміністративні витрати та витрати на збут	2737	3100	4011	1274,0	46,5	911,0	29,4
Інші операційні витрати	275	598	374	99,0	36,0	-224,0	-37,5
Фінансові результати від операційної діяльності	152	88	76	-76,0	-50,0	-12,0	-13,6
Чистий прибуток (збиток)	32	93	125	93,0	290,6	32,0	34,4

Збільшення зазнали й витрати по операційній діяльності. Сума витрат на збут та адміністративних витрат у 2019 році збільшилась у порівнянні з 2018 на 911,0 тис. грн. (або на 29,4%), а у порівнянні з 2017 роком – на 1274,0 тис. грн. (або на 6,5%). Що стосується чистого прибутку, то максимальний його рівень розміром 125,0 тис. грн. був зафіксований у 2019 році. Якщо порівняти його із рівнем 2018 року, то бачимо збільшення на 32,0 тис. грн. (або на 34,4%). У порівнянні із 2017 роком підвищення склало 93,0 тис. грн., що становить 290,6%.

Останні роки функціонування ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» можна оцінити позитивно. Відбулось значне збільшення доходів від реалізованої продукції. Завдяки тому, що доходи перевищують над витратами, у 2019 році підприємство отримує максимальний чистий прибуток. Цей факт демонструє достатньо ефективну політику щодо здійснення управління майновим потенціалом організації.

Підприємством здійснюється бухгалтерський облік результатів власної

діяльності, ведеться статистична звітність та представлення її в органи державної статистики.

Бухгалтерський облік та заповнення фінансової, податкової та статистичної звітності на підприємстві, що досліджується відбувається на основі нормативно-правових документів, що розробляють органи, на які покладаються обов'язки регулювати в країні питання звітності та обліку. Це надає можливість вести бухгалтерський облік та формувати фінансову звітність за єдиним принципом та формою, щоб таким чином забезпечувалося порівняння облікової інформації. Проте це не є свідченням того, що підприємство, яке виходить із конкретних господарюючих умов, не може обрати для себе найбільш прийнятні форми проведення обліку.

Облікова політика підприємства визначається самостійно керівником та головним бухгалтером відповідним розпорядженням або наказом. У окремих розділах обов'язково мають тлумачитися методичні принципи побудови бухгалтерського обліку, техніка його проведення та заповнення статистичної та фінансової звітності, організація роботи всієї бухгалтерської служби. Щодо формування облікової політики чинне законодавство дає широкі права.

2.2 Організація первинного, синтетичного та аналітичного обліку грошових коштів ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

Бухгалтерський облік здійснює безперервне та суцільне спостереження над тим, як відбуваються господарські процеси і відображає його у документації, яка складається на усі господарські операції.

Будь-яка господарська діяльність демонструється у бухгалтерському обліку суцільним та безперервним документуванням усіх господарських операцій, котрі здійснювалися підприємством.

Дані первинних бухгалтерських документів є основою первинної облікової інформації, а первинна документація – першим етапом облікового процесу.

Вибуття грошей з поточного рахунку в банку здійснюється тільки на

підставі документу Запит на сплату «Заявка на перерахування коштів». При списанні коштів з поточного рахунку банку можна використати будь-який з платіжних інструментів, зокрема у формі платіжного доручення. По документу «Заявка на перерахування коштів» бухгалтер формує в системі «Клієнт Банк» документ платіжне доручення.

За розрахунковим рахунком кожен операцію у виписці банку відображають у хронологічному порядку. Цю виписку банку треба читати у «дзеркальному», тобто оберненому відображенні, так як записи у ній за дебетом означають перерахування або видачу коштів із рахунку, а за кредитом – надходження на рахунок коштів.

У відповідності з діючим положенням, всі гроші підприємства, які призначаються для того, щоб здійснювати господарську діяльність, зберігаються на банківських рахунках.

ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» для обліку руху та наявності грошей на поточному рахунку, використовує рахунок 31 «Рахунки в банках (субрахунок 311 «Рахунки в банках» та 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»). Дебет рахунку відображає надходження грошей, а кредит – їхнє використання.

Типова кореспонденція рахунків щодо обліку операцій на поточному рахунку в банку відображена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Кореспонденція рахунків з обліку коштів на поточному рахунку у ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

№	Первинні документи	Назва операції	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Сума, грн
1	ВКО, Квитанція)	Оприбутковано на поточний рахунок готівку з каси	333	301	2061,45

Продовження таблиці 2.3

	Виписка банку від , Бухгалтерська довідка		311 92	333 333	2051,45 10,00
2	Виписка банку	Надходження на поточний рахунок коштів як виручка від реалізації товарів, робіт, послуг	313	3611	70000,00
3	Виписка банку	Надходження авансового платежу за товари та послуги	313	6811	1100000,00

4	Рахунок, Запити на сплату Плат. доруч	Перераховані кошти постачальникам товарів	6311	311	4183,60
5	Рахунок, Запити на сплату Плат. доруч	Перераховані кошти постачальникам робіт (послуг)	6312	311	1781,14
6	Рахунок, Запити на сплату Плат. доруч	Перераховано кошти приватним підприємцям	685	311	2000,00

Отже, основними підтвердними документами для аналітичного й бухгалтерського обліку є виписки з рахунків, що відкриті в органі Казначейства чи банках, які вони надають установі. Бухгалтер щоденно такі виписки звіряє з фактичними надходженнями, платежами на відповідну дату, і переносить відомості до карток аналітичного обліку. Синтетичний облік грошових коштів здійснюється на рахунках 30 "Каса", 31 "Рахунки в банках" та 33 "Інші кошти".

2.3 Методика аудиту за операціями з грошовими коштами у ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД»

Аудит на ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» розподіляється на окремі складові частини, які називають етапами або стадіями. Єдиної думки щодо кількості та найменування етапів у літературних джерелах ще не склалося, але частіше за все розглядають такі:

- 1) підготовчий;
- 2) проміжний;
- 3) основний;
- 4) заключний. [63, с.87]

Зміст процесу аудиту за окремими етапами подано на рис. 2.1

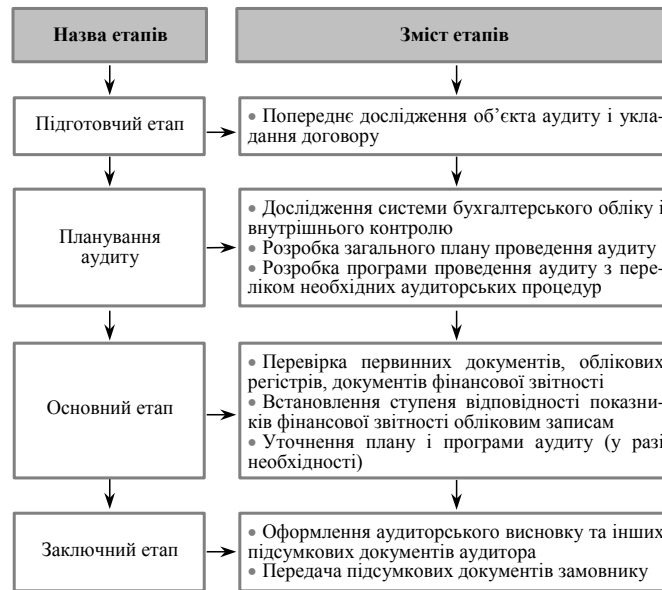

Рисунок 2.1. Зміст аудиту за його етапами

Перший етап на підприємстві ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» складається договір на проведення аудиту, який укладається до норм цивільного права. Договір є головним документом, що засвідчує факт домовленості на проведення аудиту між замовником і аудитором як суб'єктом аудиторської діяльності (Додаток 13).

Другий етап проміжний аудит передбачає складання аудитором стратегій та конкретних підходів до часу, періоду і характеру здійснення аудиту (рис. 2.2.). [63, с.91]

Рисунок. 2.2. Планування аудиту ТОВ «Аліанс Медіа ЛТД»

Аудитор зобов'язаний запланувати так свою роботу, аби мати можливість проводити аудиторську перевірку ефективно. Планування повинне орієнтуватися

на те, щоб вивчити особливості бізнесу клієнта.

Під плануванням розуміється відпрацювання найголовнішої стратегії конкретних підходів до періоду, характеру, часу проведення аудиту. У розробленому аудиторському плані зазначається час, коли буде проведена кожна конкретна аудиторська процедура.

В українських аудиторських фірм та аудиторів, складаючи план аудиту та впродовж тривалості аудиту існує право визначати методи та форми аудиту на основі професійного досвіду і знань, чинного законодавства, існуючих стандартів та норм, на основі умов договору, що підписаний із замовником.

Процес планування на ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» передбачає складання двох документів:

- загального плану аудиту (Додаток 19);
- програми проведення аудиту.

Загальний план аудиту є основою для підготовки аудиторської програми і передбачає проведення аудитором аналізу таких запитань:

- розуміння бізнесу клієнта аудитором;
- розуміння системи внутрішнього контролю та обліку;
- визначення суттєвості та ризиків;
- час, види та вся повнота процедур, які необхідно буде виконати аудитором;
- координація, керівництво, супроводження, нагляд та аналіз;
- інші питання.

Тобто у загальному плані аудитором оцінюються розміри ризику внутрішнього контролю і особистий ризик на те, щоб виявити суттєві помилки у звітності, які існують при проведенні аудиторських процедур; визначаються терміни проведення незалежних процедур та аудиторських тестів; координується робота усіх можливих помічників юридичної особи; визначається присутність усіх інших виконавців аудиту, у випадку коли такі у роботі беруть участь. [63, с.91]

Ознайомившись з системою внутрішнього контролю на підприємстві

аудитор складає програму проведення аудиту конкретних об'єктів (в нашому випадку грошових коштів) підприємства (Додаток 20).

Після підготовчих заходів проводиться безпосередньо дослідження грошових коштів на банківських рахунках. Саме операції на банківських рахунках мають підлягати суцільній перевірці.

Джерела даних ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» для проведення аудиту операцій на банківських рахунках – банківські виписки з особових рахунків та прикладені до них виправдувальні документи, записи в облікових регістрах за рахунком 31 „Рахунки в банках”. Спочатку треба звірювати залишки коштів, що відображені у виписках по відповідним рахункам, із залишками коштів, які значаться по обліковим даним. Проте, рівність цих залишків не може гарантувати тотожність оборотів по банківським випискам і по балансовим рахункам, так як, під час обробки виписок може допускатися навмисне зменшення оборотів по кредиту та дебету рахунка на рівну суму із метою приховати дані зловживання. Тому варто перевіряти відповідність оборотів по кредиту та дебету рахунка за банківськими виписками по кожному місяцю даним оборотів за обліковими реєстрами. Важливим елементом також є перевірка повноти та достовірності виписок банку і документів, прикладених до них. Повнота виписок банку встановлюється по їхній нумерації по сторінкам та перенесенням залишків коштів на рахунку. На кінець періоду залишок коштів попередньої виписки за банківським рахунком повинен дорівнювати залишку коштів наступної виписки на початок періоду. Достовірність виписки визначається шляхом перевірки усіх її реквізитів. Якщо у виписці виявлені необумовлені закреслення, підчищення або виправлення, то необхідним є проведення зустрічної перевірки даних виписки із записами у першому примірнику особового рахунка, який знаходиться у банківській установі. Коли є відсутніми окремі виписки, то також слід звернутися до банківської установи [4, с. 15].

Необхідно впевнитися, що всі операції, здійснені через банк, реальні та підтверджені справжніми, тобто автентичними документами. Існують випадки,

коли їх прикладають не повністю або підробляють, що надає можливість, користуючись неправильною кореспонденцією рахунків, приховати в обліку зловживання значними сумами. Якщо виникає сумнів щодо справжності документів (відсутній банківський штамп, наявні виправлення у сумах, що були перераховані, у найменуваннях одержувача грошей або у датах здійснення операцій) варто ініціювати зустрічну перевірку платіжних документів, що знаходяться на збереженні у справах юридичної особи, із платіжними банківськими документами або з тими, що перебувають у контрагента по операції. Одночасно з'ясовується правильність кореспонденції записів та рахунків у облікових регістрах, оскільки часто зловживання приховуються шляхом складання невірних бухгалтерських проводок (записів), що не підтверджені відповідними документами, крім того переглядаються сортувальні записи без документального підтвердження, без дійсних потреб чи з невірним підрахунком або перенесенням підсумків із однієї сторінки регістру на іншу.

У обов'язок аудитора на ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» входить перевірка обґрунтованості та правильності перерахування грошових коштів за товарно-матеріальні цінності. Для цього порівнюються суми, зазначені в платіжних документах, із даними банківської виписки і записами на рахунку 63 „Розрахунки з постачальниками і підрядниками” чи на рахунку 37 „Розрахунки з різними дебіторами”. У даному випадку за прибутковими документами ведеться перевірка повноти та правильності оприбуткування товарно-матеріальних цінностей. Якщо наявні сумніви щодо справжності документів або достовірності проведених операцій, варто проводити їх зустрічну перевірку в постачальників продукції.

Під час перевірки видаткових банківських документів, потрібно згрупувати в окремій відомості всі неустойки, оплачені штрафи та інші платежі, пов'язані із порушенням умов договору, що потім дасть змогу звірити повноту їхнього відображення на відповідному рахунку, та відслідкувати заходи, які вжило підприємство, щоб відшкодувати суму заподіяної шкоди за

рахунок винних осіб.

За допомогою перевірки сутності банківських документів є можливість встановити, чи не було допущене неправильне перерахування платежів та авансів по безтоварним рахунками чи оплата рахунків інших підприємств, що зовсім не мають стосунку до тієї організації, на якій ведеться перевірка.

При перевірці операцій по акредитивам варто звіряти залишки сум та обороти по банківським випискам із записами у регістрах бухгалтерського обліку.

З'ясовуються причини, що змусили вести розрахунки по акредитивній формі, досліджується чи передбачалася ця форма розрахунків по договору або може вона використовується як санкція за несвоєчасні платежі із боку постачальників. Далі перевіряється повнота і своєчасність застосування та повернення акредитивів, що не були використані, а також повнота оприбуткування матеріальних цінностей, що надходили від постачальників. Після того, як встановлені подібні факти, варто визначити розмір збитку, який завданий підприємству та осіб, що в цьому винні. Треба також перевірити, чи збігаються залишки по книжці лімітованих чеків, відображені на корінцях останнього використаного чека, із залишками на дату, коли проходить перевірка за рахунком 313 „Інші рахунки в банку в національній валюті”, а також із залишками за банківською випискою. На кінець місяця залишки грошей за банківськими виписками інколи не збігаються із залишками ліміту по лімітованій книжці. Обумовлюється це тим, що надані з лімітованої книжки чеки до кінця місяця не були пред'явлені в банк отримувачами до сплати. Об'єкт контролю аудитора – операції із грошовими переказами із банківського рахунка на рахунки в інші банки, оскільки вони можуть пов'язуватися із крадіжками або із передачею грошових коштів підставним особам.

Виконуючи перевірку операцій ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» на рахунку 312 „Поточні рахунки в іноземній валюті”, варто встановити, наскільки залишки коштів відповідають тим, що відображені у банківській виписці, залишку коштів, що зазначається по обліку; достовірність та повноту виписок з банку і

прикладених до них документів; варто встановити правильність операцій та справжність виписок з банку та первинних документів, правильність серед кореспонденції рахунків по операціям на поточних рахунках у іноземній валюті та записів у облікових регістрах. Особлива увага звертається на повноту зарахування за транзитними валютними рахунками валютної виручки, яка надходить на адресу товариства.

Також ретельно необхідно вивчити наскільки обґрунтовано відбувалося списання грошей із банківських рахунків підприємства у дебет рахунків витрат, збитків та прибутків тощо.

Кожний із випадків порушення кореспонденції по рахункам бухгалтерського обліку слід перевіряти по первинним документам для того, аби з'ясувати, чи не викликало навмисне перекручування облікових та звітних даних.

По результатах аудиторської перевірки формується звітний документ, який може бути у різних документальних формах – довідка про експертизу, аудиторська довідка, звіт про перевірку, доповідна записка тощо. Форма даного документа зазначається у наказі про призначення аудиторської перевірки. Безпосередньо звіт має складатися на основі аудиторської письмової інформації, що містить узагальнення щодо всіх виявлених недоліках та порушеннях у звітності та обліку, виокремлюються ті помилки та виправлення, що можуть вплинути на достовірність звітності із посиланнями на нормативні та законодавчі документи. Письмову інформацію заповнюють у двох екземплярах: один передається керівнику та головному бухгалтеру для ознайомлення, щоб виявити можливі розбіжності та врегулювати спірні положення, а інший екземпляр використовується у процесі написання звіту, після чого передається до архіву. Письмова інформація повинна містити наступні складові частини: прізвище, ім'я та по батькові аудитора або склад аудиторської групи, реквізити того підрозділу, що перевірявся, перелік посадовців, які відповідальні за ведення бухгалтерського обліку та формування звітності, часовий проміжок до якого належить перевірена документація, інформацію про методику, за якою велася

перевірка (які саме напрямки бухгалтерського обліку перевірялися, яка бухгалтерська документація перевірена була суцільним методом, а яка вибіркоvim, за якими принципами відбувалася перевірка), інформацію щодо всіх виявлених недоліків та порушень, інформацію про найбільш істотні порушення в обліку, що значно спотворили звітність, рекомендації по поліпшенню податкового планування, щоб оптимізувати оподаткування.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ У ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД»

3.1 Напрями вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами

При проведенні практичних та теоретичних досліджень стосовно вдосконалення методики та організації аудиту та обліку грошей можна зробити висновки, що їх, умовно розподіляють на мікро- та макрорівні.

Серед пропозицій, які відносять до макрорівня, можна назвати врегулювання законодавства стосовно зниження податкового тиску, що для більшості підприємств надасть можливість виходу із тіньової економіки та оцінити реально становище економіки, щоб прийняти стратегічні рішення на державному рівні.

На мікрорівні необхідно виконати наступне:

- змодельовати ринкове конкурентне середовище, здійснити перспективний аналіз заміни виробничих об'єктів, яким передбачається пошук стратегічних зон ведення господарювання, привабливих з точки зору найкращих умов розвитку потенціалу базових організацій, що буде сприяти підвищенню їхнього іміджу у діловому світі;

- змінити підходи в організації бухгалтерського обліку на деяких підприємствах, про що говорить узагальнення теоретико-методологічних основ вивчення грошового обліку в умовах ринкових змін. Найдоцільнішою була б реорганізація бухгалтерської роботи на засадах інтегрування управлінського, податкового та фінансового обліку в межах єдиної системи та запровадження комп'ютерної форми обліку, головне завдання якого полягає у систематизації елементів усіх видів господарського обліку, економічного аналізу, яким забезпечується можливість активно спостерігати за напрямками, розмірами, ефективністю та доцільністю витрачання грошей;

- створити фінансово-аналітичні служби, які будуть оперативно оцінювати фінансовий стан на базі бухгалтерської звітності;

- здійснювати постійний внутрішньогосподарський аудит щодо використання та формування грошових коштів, щоб підтверджувати правильність їхнього віднесення на валові витрати та валові доходи, так як об'єкт оподаткування – це прибуток, а невірне відображення у податковому обліку руху грошових коштів суб'єктів господарської діяльності, що досліджуються може привести до нарахування фінансових санкцій.

Щоб зберегти грошові кошти та контролювати рух грошових коштів в ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» запропоновані наступні пропозиції:

- зменшити обсяг готівкових розрахунків, особливо під час поставок одних і тих же товарів;

- технологічно посилити засоби для захисту касових апаратів та самих приміщень;

- визначити осіб, які зможуть брати на себе функції касирів у випадку їх відсутності, описати методику проведення ефективного внутрішнього контролю грошових коштів шляхом впровадження внутрішнього аудиту на підприємствах торгівлі. Ці заходи дозволять посилити контрольні процедури повноти надходження грошових коштів та створять механізм їхнього раціонального витрачання.

- головним напрямком підвищення ефективності системи обліку грошових коштів в підприємствах, є запровадження сучасних автоматизованих систем для обробки облікової інформації направлених на покращення ефективності процесу обліку. На ринку з'являються численні програмні пакети програмних продуктів, що дозволять не лише прискорювати та робити менш трудомісткою працю облікового персоналу та управління підприємства, проте мають можливість проводити економічний та фінансовий аналіз стану господарства, пропонують шляхи для його вдосконалення. В ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» слід вдосконалювати автоматизацію процесу ведення бухгалтерського обліку. Зокрема, впроваджувати електронний підпис не тільки при складанні і

здачі фінансової звітності, а і зокрема при здійсненні внутрішнього обліку на підприємстві.

Обчислювальна техніка здатна суттєво підвищити якість опрацювання облікової інформації. Використання комп'ютера змінює організацію та зміст праці персоналу, що займається обліком: зменшення чисельності ручних операцій по обробці первинних документів, систематизування облікових показників, формування звітних форм та реєстрів. Сама по собі облікова праця починає бути більш творчою та спрямовуватися на те, щоб організувати та удосконалювати облік.

Бухгалтера при роботі з даною комп'ютерною програмою, незважаючи на її переваги, все ж стикаються із певними труднощами. По-перше, за це програмне забезпечення висока ціна. По-друге, в значній мірі склад конфігурації залежить від чинного законодавства та нормативних документів, якими регламентується ведення обліку. Законодавчі акти щодо ведення обліку у нашій державі зазнають дуже частих змін, які пов'язані з виходом різноманітних уточнень по методиці як саме вести бухгалтерський облік. Тому щоб продовжувати роботу з конфігурацією необхідно вводити деякі зміни до комп'ютерної програми. Рядовий бухгалтер має недостатні знання по роботі з комп'ютером, щоб це зробити. Ось тому навіть знаючи, що саме змінилося та як дані зміни відобразити у бухгалтерському обліку, у бухгалтера не буде можливості використати власні знання у комп'ютерній програмі, що веде бухгалтерський облік. Розв'язання описаної проблеми лише одне – з бухгалтером поруч постійно має працювати програміст, проте на практиці це зробити нереально.

Отже, застосування запропонованого програмного комплексу обліково-аналітичного процесу грошових коштів дозволить підвищити оперативність обробки інформації. Так, впродовж кількох хвилин можуть підготуватися різноманітні детальні розрахунки та показники, потрібні для прийняття вірних управлінських рішень стосовно грошових коштів.

3.2 Шляхи вдосконалення аудиту грошових коштів

Важливою умовою досягнення більш ефективного використання грошових коштів є ретельна організація внутрішнього та своєчасне проведення зовнішнього аудиту, що сприятиме раціональному їх витрачання у фінансово-господарській діяльності базових підприємств для постійної підтримки їх платоспроможності на високому рівні.

Окрім того, методи і прийоми аудиторського вивчення операцій, пов'язаних з використанням касових, банківських операцій та з іншими грошовими коштами, можна застосувати і для внутрішнього аналізу та аудиту.

Вдосконалення процесу організації аудиту та обліку грошей на базі потрібних даних фінансової звітності та бухгалтерського обліку підприємств перш за все має відбуватися за рахунок впровадження автоматизованої системи обліку.

У бухгалтерському обліку вихідною інформацією є обліково-звітні показники, що надзвичайно необхідні для здійснення аудиту господарсько-фінансової діяльності підприємств, підготовки управлінських рішень, підготовки інформації, що використовується з метою достовірності аудиту та облікової інформації. До складу облікової інформації входить інформація, що призначається для застосування у певних облікових циклах, розв'язання завдань автоматизованих суміжних робочих місць.

За призначенням вихідні форми документів можна поділити на допоміжні та основні документи. Допоміжні документи включають у себе різноманітні періодичні та одноразові відомості, що застосовуються лише для управлінських, довідних та контрольних цілей і безпосередньо не вимагають здійснення конкретних управлінських рішень. Основні документи слугують для основної функціональної цілі бухгалтерського аудиту, обліку та мають відповідати усім правилам та методологічним вимогам щодо ведення реєстру бухгалтерського обліку.

Змістовність вихідних документів повинна забезпечити можливість перевіряти правильність результатної інформації та відповідати інформації, що

міститься у первинних документах. Зазвичай, вихідну інформацію можна отримати за запитом, тому більш оптимальна форма її відображення – це досить фрагментарні відеограми та документи.

Вихідна інформація аудиту та обліку, яка формується як вихідний документ на машино читаному носії, має бути оформлена за порядком, який забезпечить вказаним документам юридичну силу, оформлена у відповідності до вимог документальних перевірок, архівного зберігання, на рівні із традиційними документами аудиту, бухгалтерського обліку на паперових бланках.

В умовах опрацювання інформації на базі бухгалтерського автоматизованого робочого місця із можливістю видавати “безпаперові” вихідні документи та організувати роботу в режимі “запитання–відповідь” постало завдання одночасного використання груп документів, що є забалансовими:

1. Документи на машино читаних носіях;
2. Повні документи (облікові реєстри);
3. Фрагментарні документи на паперових носіях тощо.

Різними способами згрупувавши документи можна неоднаковою мірою забезпечити процеси реалізації вихідних документів у “безпаперовій” формі та видачу вибіркової інформації у формі фрагментарного документу або відеограми.

Першим способом передбачається отримання підзвітних документів на паперових носіях в повній мірі з метою поточного застосування, документальних перевірок та архівного зберігання. Описані документи оформляють із врахуванням довгострокового терміну збереження, крім того, вони володіють юридичною чинністю.

Другим способом передбачається те, що фрагментарні документи будуть упорядкованими. Фрагментарні документи від повних відрізняються тим, що в них описується вибіркова інформація, яка переважно видається лише по запиті у довідкових цілях. Юридичну повноцінність фрагменти відомостей не мають, оскільки в них разовий характер застосування.

Третім засобом передбачається зображення вихідної інформації за допомогою спеціальних груп даних.

Розглянемо загальні принципи, на яких має будуватися система формування вихідної інформації:

- автоматизація зображення вихідної інформації;
- розподіл відповідальності за зображення вихідної інформації;
- усунення перенавантаження та контроль над тим, щоб вихідна інформація відповідала всім потребам облікового персоналу;
- регламентування процесів зображення вихідної інформації із подальшим здійсненням контролю за тим, як їх дотримуються;
- постійний контроль вихідної інформації на кожному з етапів відображення;
- забезпечення всіх вимог щодо юридичної повноцінності у відображенні інформації.

Отже, швидкий розвиток комп'ютерних технологій останнім часом не міг обійти питання бухгалтерського обліку і аудиту. Одна із сфер людської діяльності, стосовно автоматизації якої здійснювалися спроби іще на початку процесу масової комп'ютеризації, – це бухгалтерський облік. Причинами цього можуть бути названі такі: бухгалтерський облік досить трудомісткий процес, а людина завжди намагалась спростити свій труд, а саме найважчий; при ручному веденні бухгалтерського обліку ймовірність помилки і, навіть, шахрайства досить велика, в той же час автоматизація обліку значно її зменшує; до того ж бухгалтерський облік представляє собою математичну, а значить найбільш доступну для комп'ютера, модель діяльності суб'єкта господарювання, що спрощує сам процес автоматизації. Це і визначило намагання комп'ютеризації обліку, як однієї з важливіших і трудомістких сфер діяльності.

Аудиторський процес, складову частину якого утворює нагляд за здійсненням бухгалтерського обліку установ та підприємств, також не міг не стати об'єктом автоматизації. Використання комп'ютерних технологій сприяє повній автоматизації простих, проте потребуючих багато часу контрольних

операцій, а саме: звіряння даних синтетичного та аналітичного обліку, співставлення сум по господарським операціям із нормативними показниками, також частковій автоматизації процесу аудиту грошових коштів, підведення підсумків здійсненої роботи та узагальнення отриманих результатів аудиту господарсько-фінансової діяльності.

ВИСНОВКИ

В економіці кожного суспільства гроші відіграють надзвичайно важливу роль. На макрорівні функції та значення грошей впродовж багатьох століть звертали на себе увагу багатьох дослідників-економістів. Ними досліджувалися функції, які виконують гроші під час товарного обігу, розроблялися закони грошового обігу та теорії грошей. Отже, гроші є представником вартості як певного еквівалента, який учасники ринкових відносин згодні прийняти, щоб сплатити за власні послуги, товари та роботи. У відповідності з таким підходом, розкривається сутність функцій грошей. Грошові кошти у ринковій економіці виконують ряд надзвичайно важливих функцій: вони слугують мірою вартості, засобом нагромадження та засобом обігу.

Звіт був написаний на матеріалах ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД», яке було обране базовим підприємством. У відповідності зі статутом ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» було створене 01.08.2014 року та діє згідно з Господарським Кодексом України та іншими законодавчими актами України.

Здійснення аналізу основних ресурсних показників дозволяє сформулювати висновки, що ресурси підприємства у 2017 році не змінювались та перебували у позитивному стані, оскільки власний капітал перебував на достатньому рівні та мав значну перевагу над довгостроковими та поточними зобов'язаннями.

Зростання власного капіталу відбулось у 2017 році, поруч зі значним підвищенням поточних зобов'язань. У результаті підприємство наростило свої ресурси, що є свідченням стабільного становища та фінансової незалежності.

Два останні роки діяльності ТОВ «Аліянс-Медіа ЛТД» оцінюються позитивно. Відбувається значне нарощення доходів від процесу реалізації продукції. У 2017 році через перевищення доходів над витратами підприємство отримує свій максимальний чистий прибуток. Цей факт є свідченням досить ефективної політики управління майновим потенціалом підприємства.

Під бухгалтерським обліком розуміється процес виявлення, реєстрації, вимірювання, узагальнення, накопичення, зберігання та передачі інформації щодо діяльності підприємств внутрішнім та зовнішнім користувачам з метою прийняття рішень.

У ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» бухгалтерський облік веде відповідна бухгалтерська служба, на чолі якої стоїть головний бухгалтер. До бухгалтерії також входять бухгалтер-касир і бухгалтер. Оформленням первинних документів та облікових реєстрів з обліку грошових коштів займається бухгалтер-касир. На головного бухгалтера покладено обов'язки з узагальнення інформації та заповнення фінансової звітності, в якій відображається інформація про грошові кошти ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД».

Підприємства, на основі реєстрів бухгалтерського обліку заповнюють фінансову звітність, у яку включається баланс, звіт щодо фінансових результатів, звіт щодо руху грошових коштів, звіт щодо власного капіталу та різні до них примітки. Керівник та головний бухгалтер підписують складену звітність.

Удосконалення процесу організації аудиту та обліку грошових засобів для підприємств, що мають колективну форму власності, буде можливим, якщо впроваджувати автоматизовані системи обліку.

Для удосконалення організаційної структури ТОВ «Аліанс-Медіа ЛТД» необхідно ввести в штат посаду внутрішнього аудитора (контролера), який буде підпорядковуватись директору. Внутрішній аудитор повинен працювати на засадах незалежності, постійного моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємства, об'єктивності результатів контролю.

Важлива умова досягнення значно ефективнішого застосування грошових засобів – це ретельне організування внутрішнього та своєчасність у проведенні зовнішнього аудиту, який буде сприяти більш раціональнішому їхньому витрачання під час фінансово-господарської діяльності підприємств, щоб постійно підтримувати їхню платоспроможність на високому рівні.

Методи та прийоми аудиторського розгляду операцій, що пов'язані із застосуванням банківських, касових операцій та із іншими грошовими засобами, можна використовувати для внутрішнього аудиту та аналізу.

Організація обліку та управління на підприємстві на сьогоднішньому етапі є неможливою без використання інформаційних технологій.

Якість опрацювання облікової інформації суттєво підвищує обчислювальна техніка. При цьому використання комп'ютерів замінює організацію та зміст праці для облікового персоналу: скорочується чисельність ручних операцій по обробці первинних документів, систематизуються облікові показники, заповнюються реєстри та звітні форми. Облікова праця починає бути більш творчою, спрямовується на удосконалення та організацію обліку.

Сучасне становище інформаційної бази, необхідність одержання оперативних відомостей щодо грошових коштів підприємства для удосконалення господарсько-фінансового механізму потребує пошуку шляхів для прискорення процедури аналізу всіх потрібних даних. Подібного прискорення можна досягнути шляхом автоматизації всіх аналітичних процедур. Автоматизоване опрацювання аналітичної інформації базується на застосуванні обчислювальних механізмів, персональних комп'ютерів, щоб перетворювати вихідні облікові дані в результативну інформацію, що буде придатною для прийняття різноманітних управлінських рішень.

Швидкий розвиток комп'ютерних технологій останнім часом не міг обійти питання бухгалтерського обліку і аудиту. Одна із сфер людської діяльності, стосовно автоматизації якої здійснювалися спроби іще на початку процесу масової комп'ютеризації, – це бухгалтерський облік. Причинами цього можуть бути названі такі: бухгалтерський облік досить трудомісткий процес, а людина завжди намагалась спростити свій труд, а саме найважчий; при ручному веденні бухгалтерського обліку ймовірність помилки і, навіть, шахрайства досить велика, в той же час автоматизація обліку значно її зменшує; до того ж бухгалтерський облік представляє собою математичну, а значить найбільш доступну для комп'ютера, модель діяльності суб'єкта господарювання, що

спрощує сам процес автоматизації. Це і визначило намагання комп'ютеризації обліку, як однієї з важливіших і трудомістких сфер діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамик О.В. Інформаційна технологія автоматизованого обліку грошових коштів // *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації*. – 2018. – С. 12
2. Артеменко Н. В. Грошових коштів: особливості обліку та методичні засади грошей / Н.В.Артеменко // *Економіка і суспільство*. – 2017. – № 2. – С. 665- 669,.
3. Багрій К. Л. Особливості аналізу ефективності використання матеріальних запасів підприємства / К. Л. Багрій // *Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Економічні науки*. Серія «Облік і фінанси». Вип. 7(25): Ч. 1. – Луцьк, 2010. – С. 50–58.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець та ін. Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с.
5. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посібник / Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544с.
6. Виноградова М.О. Аудит: навчальний посібник / М. О. Виноградова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 500 с.
7. Гончаров Ю.В. Оцінка грошових коштів: вітчизняний та зарубіжний досвід / Ю.В. Гончаров, І.В. Кравченко // *Облік і фінанси АПК*. – 2011. – №1. – С. 50-53.
8. Довга Т.А. Роль та місце аналізу виробничих запасів в системі управління ресурсним потенціалом підприємства / Т.А. Довга. – *Молодий вчений*. – № 5 (20). – Ч. 1. – 2015. С.130-134.
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
10. Ізмайлова Н. В. Управління оборотними активами підприємств: Автореф. дис. канд. екон. наук. / Н. В. Ізмайлова. – К., 2009. – 24 с.

11. Коритько Т. Ю. Управління оборотними коштами промислового підприємства / Т. Ю. Коритько // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер.: Економічні науки. – 2013. – № 2. – С. 325–329. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2013_2_56

12. Кудь Л. І. Пропозиції щодо аналізу стану дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства перед банківськими установами / Л. І. Кудь // *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України.* – 2015. – № 8. – С. 269–274.

13. Лавруша О. Г. Класифікація грошових коштів на металургійних підприємствах / О. Г. Лавруша // *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності.* – 2012. – Вип. 1, Том 2. – С. 135-139.

14. Лиса О. Особливості нормування оборотних коштів у виробничі запаси на вітчизняних промислових підприємствах / О.Лиса // *Економічний аналіз*, 2012.– Вип.10, ч.4.– С.227-230.

15. Лишиленко О. В. Напрямки покращення методів списання виробничих запасів в системі аналізу беззбитковості виробництва продукції аграрних підприємств. URL: http://www.rusnauka.com/SND/Economics/7_1%20i%20sh%20i%20l%20e%20n%20k%20o.doc.htm

16. Лопатіна В. В. Економічна сутність виробничих запасів / В. В. Лопатіна // наукові праці. Економіка. – Вип. 177. – Т.189. – С. 67-71.

17. Мельнікова К.С. Напрями удосконалення методів і процедур аудиту виробничих запасів на прикладі макаронної фабрики / К.С. Мельнікова // *Економічні студії.* – 2014. - №1(1). - С. 13-18

18. Немченко Д.С. Удосконалення інвентаризації виробничих запасів як одного з обов'язкових методів аудиту / Д.С. Немченко // *Управління розвитком.* – 2013. – № 17(157). – С. 152-154

19. Овсійчук О.В. Удосконалення організації обліку виробничих запасів / О. В. Овсійчук // *Управління розвитком.* - 2014. - № 9. - С. 81-83. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uproz_2014_9_35.pdf.

20. Пальчук О.В. Проблеми формування облікової політики грошових коштів машинобудівних підприємств / О.В. Пальчук, Н.М. Нечай // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: *Економічні науки*. – 2014. – Вип. 25. – С. 426-434.

21. Пилипів Н. Поняття і сутність грошових коштів / Н. Пилипів, М. Борисовський // *Економічний аналіз*. – 2013. – Випуск 12. Частина 3. – С. 303-307.

22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

23. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.

24. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для вищої школи. К.: Центр учбової літератури, 2015. 534 с.

25. Тарасова Г. О., Гулевич С. В. Організація обліку грошових коштів підприємства та шляхи його удосконалення. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/15_ukr/138.pdf.

26. Титенко Л. В. Економічна сутність грошових коштів / Л. В. Титенко // *Фінанси, облік і аудит*. – 2011. - № 18. – С. 361-369

27. Ткаченко А. М. Сучасні підходи при дослідженні сутності оборотних коштів / А. М. Ткаченко // *Економіка і регіон*. – 2012. – № 2. – С. 46–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2012_2_11

28. Федак Л. М. Запаси підприємств: сутність та класифікація / Л. М. Федак // *Вісник Хмельницького національного університету*. – 2012. – № 1 – С. 157-162.

29. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 566 с.

30. Чобіток В. І. Управління оборотними активами підприємства: теоретичний аспект / В. І. Чобіток, К. С. Пятилокотова // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. – 2013. – № 41. – С. 230-234. URL:

<http://cyberleninka.ru/article/n/upravlinnya-oborotnimi-aktivamipidpriemstva-teoretichniy-aspekt>

31. Швець І. Б. Управління грошовими коштами на підприємстві: монографія / І.Б. Швець. НАН України. *Ин-т економіки промисловості*. – Донецьк, 2003. – 182 с.

32. Щукіна С. Г., Бурова Т. А. Шляхи вдосконалення фінансового обліку грошових коштів на підприємствах. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/113.pdf>.

ДОДАТОК А

ANNOTATION

Voronina AO Accounting and auditing of funds - - Bachelor's degree. NNIBT "UABS", Sumy, 2020

- Theoretical, methodical and practical aspects of money are investigated in the work. The main purpose of this study is to study the state of accounting and auditing of cash in the enterprise and to develop proposals for their further improvement. The economic essence, functions and classification of cash of enterprises are investigated.

Key words: cash, bank, cash audit, accounting, bank accounts.

АНОТАЦІЯ

Вороніна А.О. Облік і аудит грошових коштів в національній валюті – Кваліфікаційна робота бакалавра. ННІБТ «УАБС», Суми, 2020 р.

- У роботі досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти грошових коштів. Основною метою цього дослідження є дослідження стану обліку і аудиту грошових коштів на підприємстві та у розробці пропозицій стосовно їх подальшого удосконалення. Досліджено економічну сутність, функції та класифікацію грошових коштів підприємств.

Ключові слова: грошові кошти, банк, аудит грошових коштів, облік, банківські рахунки.